

Pharmena S.A., Łódź

Pharmena to firma założona w listopadzie 2002 r. z inicjatywy trzech łódzkich naukowców wywodzących się z Politechniki Łódzkiej oraz Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Jej specjalnością jest produkcja kosmetyków o zastosowaniu leczniczym (tzw. kosmeceutyków), stosowanych w leczeniu i profilaktyce stanów zapalnych skóry. Motto firmy brzmi: „Dbamy o Twoje zdrowie, produkując oryginalne, bezpieczne kosmeceutyki i farmaceutyki o skuteczności potwierdzonej badaniami klinicznymi.”¹

Powstanie firmy jest gospodarczym efektem kilkunastoletnich prac badawczych prowadzonych przez zespół pod kierownictwem prof. Jerzego Gębickiego z Politechniki Łódzkiej. Pod koniec lat 80-tych w Instytucie Techniki Radiacyjnej Politechniki Łódzkiej zespół ten prowadził prace nad zastosowaniem wybranych soli pirydyniowych jako potencjalnych leków. Szczególną uwagę naukowców zwróciło działanie chlorku 1-metylonikotynamidu (MNA+) substancji niezwykle istotnej dla procesu metabolizmu komórkowego. Wspólnie z naukowcami z Uniwersytetu Medycznego przeprowadzono szereg badań, w wyniku których okazało się, iż ma ona znaczne właściwości przeciwzapalne, na co nikt przedtem nie zwrócił uwagi. Po przeprowadzeniu intensywnych badań klinicznych oceniono, iż związek stosowany w formie preparatów żelowych czy maści osiąga skuteczność od 70 do 100% w leczeniu różnych dermatologicznych jednostek chorobowych.² „Przeszliśmy drogę ciernistą. Teraz sytuacja zmieniła się na korzyść naukowców” - mówi prof. Gębicki.³

Mając w ręku innowacyjny produkt o udokumentowanym działaniu, naukowcy podjęli próbę zainteresowania firm farmaceutycznych jego pełną komercjalizacją. Rozmowy te nie przyniosły oczekiwanych rezultatów, ponieważ oferowane warunki realizacji projektu były daleko niesatysfakcjonujące. Konsekwencją fiaska tych rozmów było samodzielne utworzenie przez trzech naukowców (w tym prof. Gębickiego) firmy Pharmena Sp. z o.o. mającej podjąć się dalszych prac nad komercjalizacją pomysłu i doprowadzeniem do uruchomienia produkcji rynkowej. Spółka nabyła od Politechniki licencję na zastosowanie MNA+ w medycynie oraz opracowała metodę wytwarzania substancji czynnej (chlorku 1-metylonikotynamidu).

Pierwszym produktem był leczniczy szampon zapobiegający wypadaniu włosów. Po przeprowadzeniu dokładnej analizy rynku i konkurencyjnych produktów opracowano plan marketingowy i rozpoczęto intensywną ogólnopolską kampanię reklamową (m.in. poprzez spoty telewizyjne). Wprowadzenie szamponu na rynek apteczny było w ocenie farmaceutów wielkim sukcesem. Prawie równocześnie rozpoczęto wprowadzanie dwóch innych produktów – żelu na oparzenia, podrażnienia i stany zapalne skóry oraz żelu do pielęgnacji skóry trądzikowej.

Obecnie Pharmena posiada sześć sztandarowych produktów (bazujących na tej samej substancji czynnej). Największy udział w obrotach (70% i roczna sprzedaż na poziomie 250 tys. sztuk opakowań) posiada jednak niezmiennie szampon Dermena. W 2004 r. rozpoczęto sprzedaż

¹ PHARMENA S.A. <http://www.pharmena.com/index.php>

² Tamowicz P., *Przedsiębiorczość Akademicka. Spółki Spinn-off w Polsce*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa, 2006.

³ Twaróg E., *Nauka na sprzedaż*, Puls Biznesu, 14.11.2007

szamponu na Litwie i Łotwie (produkt został też zarejestrowany na Ukrainie). Rok później Pharmena założyła spółkę Pharmena North America Inc. z siedzibą w Bostonie (USA) z 20% udziałem inwestorów amerykańskich, która koncentruje się na prowadzeniu badań klinicznych w USA i Kanadzie. W 2006 r. Pharmena założyła kolejną firmę - spółkę DERMENA North America Inc. z siedzibą w Bostonie (USA), mającą za zadanie wprowadzenie na rynek amerykański dermokosmetyków produkowanych przez polską spółkę. Rozpoczęła ona prace nad tzw. lekiem naczynioprotekcyjnym i zajęła się dystrybucją na terenie USA dotychczasowych produktów spółki.

W celu prowadzenia badań nad zastosowaniem wybranych soli pirydyniowych w naczynio- i gastroprotekcji Pharmena wraz z partnerami amerykańskimi w 2005 r. utworzyła w USA spółkę celową PNAI (obecnie Cortria Corporation). Do akcjonariatu tej spółki dołączyły następnie międzynarodowe fundusze branżowe Domain Partners i MVM Life Sciences. Pharmena udzieliła Cortrii licencji, zachowując prawo własności do patentu w zakresie substancji czynnej.⁴

W 2008 r. spółka przekształciła formę prawną ze spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w spółkę akcyjną, a następnie jako Pharmena S.A. dołączyła do firm notowanych na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych, debiutując w alternatywnym systemie obrotu NewConnect.⁵ W 2009 r. obroty Pharmena S.A. wyniosły ok. 6,38 mln zł i były o prawie 21% wyższe niż w roku 2008.

Najważniejszym źródłem sukcesu firmy jest inwestowanie w badania i rozwój od samego początku istnienia firmy oraz oferowanie pacjentom w pełni bezpiecznych produktów najwyższej jakości. Skuteczność preparatów potwierdzana jest w badaniach aplikacyjnych i klinicznych prowadzonych we współpracy z wiodącymi jednostkami akademickimi w Polsce. We wspólnie prowadzone badania zaangażowani są specjaliści z wielu dziedzin, m.in. lekarze, farmakolodzy, chemicy i biotechnolodzy. Swoje działania firma koncentruje na poszukiwaniu innowacyjnych, unikalnych rozwiązań, czego efektem są liczne zgłoszenia patentowe i udzielone patenty. Wprowadzone na rynek polski kosmeceutyki firmy Pharmena to preparaty innowacyjne i posiadające ochronę patentową.

Dowodem sukcesu firmy są liczne wyróżnienia i nagrody przyznane Pharmedzie w ostatnich latach: Godło „Odkrycie Roku” ogólnopolskiego konkursu „Laur Konsumenta” w 2010 r., Nagroda Gospodarcza Wojewody Łódzkiego w 2007 r., tytuł „Lidera Nowoczesnych Technologii” w kategorii małych przedsiębiorstw w konkursie organizowanym przez Instytut Nowych Technologii w Łodzi w 2005 r. i inne.⁶

⁴ http://www.pharmena.com/index.php?display_id=2&show_type=strona&what=przedm_dzial

⁵ http://www.pharmena.com/index.php?display_id=2&show_type=strona&what=historia

⁶ http://www.pharmena.com/index.php?display_id=5&show_type=strona&what=nagrody_i_wyroznienia